

Π Ρ Ο Τ Α Σ Ε Ι Σ
του ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
(ΒΕΘ) για το ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
για την ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ της ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
στο ΦΟΡΟΥΜ:
«ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ»

[Σάββατο, 16 Φεβρουαρίου 2002, Συνεδριακό Κέντρο «Ι. ΒΕΛΛΙΔΗΣ»]

Το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης χαιρετίζει την πρωτοβουλία του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης να διοργανώσει το φόρουμ: «Παραγωγικό Σύστημα και Ανταγωνιστικότητα» στα πλαίσια των δράσεων του στρατηγικού σχεδίου βιώσιμης ανάπτυξης Θεσσαλονίκης.

Με την εισήγησή του αυτή έρχεται να καταθέσει τις θέσεις – προτάσεις του και των κλάδων που εκπροσωπεί για τα σοβαρά προβλήματα της λειτουργίας των μικρομεσαίων στη Θεσσαλονίκη, απόρροια των μέχρι σήμερα πολιτικών χωροθέτησης της βιοτεχνίας.

Η αγωνία των κλάδων να επιλυθούν τα προβλήματα αυτά, που αφορούν κυριολεκτικά την «εξασφάλιση στέγης» για τις επιχειρήσεις, πρώτη και βασική παράμετρο για την ύπαρξή τους, την ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό τους.

Η άσκηση αποτελεσματικής αναπτυξιακής πολιτικής, με τα γνωστά σοβαρά προβλήματα, δεν μπορεί παρά να είναι στα πλαίσια των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή την επιδίωξη συνολικής ανάπτυξης (οικονομικής, τεχνολογικής, περιβαλλοντικής, πολιτιστικής και εκπαιδευτικής).

Για το νομό Θεσσαλονίκης η παραγωγική δραστηριότητα είναι άρρηκτα συνυφασμένη και ενταγμένη στον πολεοδομικό ιστό και η οικονομική ανάπτυξη με την διαφύλαξη της ποιότητας ζωής αποτελούν λειτουργικά στοιχεία ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας.

Είναι γεγονός ότι οι μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις, βιοτεχνίες όπως τις λέμε, αποτελούν το 99% της παραγωγικής βάσης της Θεσσαλονίκης.

Ωστόσο η βαρύνουσα αυτή θέση τους στην οικονομική ανάπτυξη δεν λαμβάνεται ανάλογα υπόψη, όταν διαμορφώνονται πολιτικές για το μέλλον αυτής της πόλης.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της τελευταίας βιομηχανικής απογραφής της ΕΣΥΕ στο σύνολο της χώρας, οι ΜΜΕ (βασικά οι βιοτεχνίες που απασχολούν μέχρι 50 άτομα) βρέθηκαν να είναι 144.000 δηλαδή το 99% των μεταποιητικών επιχειρήσεων, οι οποίες απασχολούν το 64% του εργατικού δυναμικού.

Περίπου 23.000 επιχειρήσεις είναι εγγεγραμμένες σαν ενεργές στα μητρώα του Επιμελητηρίου μας, δηλαδή το 1/6 του αριθμού των ΜΜΕ της χώρας.

Στον πίνακα 1 φαίνεται η υπεροχή των παραδοσιακών κλάδων της βιοτεχνίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΚΩΔΙΚΟΙ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΕΝΕΡΓΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	%
10011-10032	Κτηνοτροφία-Δασοπονία-Λατομεία	17	0,07
10101-10206	Είδη Διατροφής	1.544	6,76
10301-10313	Ποτά	51	0,22
10401-10479	Κλωστοϋφαντουργία	718	3,15
10501-10581	Είδη Ένδυσης	5.073	22,22
10601-10638	Ξύλο – Φελλός	574	2,51
10701-10724	Έπιπλα	1.654	7,25
10801-10861	Χαρτί – Εκδόσεις	821	3,6
10901-10936	Υποδήματα – Δέρματα	721	3,16
11001-11159	Ελαστικά – Πλαστικά – Χημικά	484	2,12
11201-11225	Παράγωγα Άνθρακος	42	0,18
11301-11375	Μη Μεταλλικά Ορυκτά	438	1,92
11401-11411	Μεταλλουργία	427	1,87
11501-11599	Προϊόντα από Μέταλλο	1.116	4,89
11601-11625	Οικοδομικά Επαγγέλματα	1.264	5,54
11701-11781	Συnergεία – Ναυπηγεία	2.316	10,15
11801-11891	Κατ. Ηλ. Μηχανών – Συσκευών	1.012	4,43
11901-11991	Κατ. Μηχανών - Συσκευών	1.081	4,74
12001-12083	Κατ. Διαφόρων Ειδών	1.548	6,79
13001-13024	Διάφορες Υπηρεσίες	1.835	8,04
20000-22222	Διάφορα	88	0,39
	ΣΥΝΟΛΟ	22.824	100

Από την επεξεργασία των στοιχείων του μητρώου μας στον πίνακα 2 φαίνεται ότι οι μικρές επιχειρήσεις (μέχρι 10 άτομα απασχόληση) αντιπροσωπεύουν το 94,53% των επιχειρήσεων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πλήθος απασχ/μένων	Αριθμός επιχειρήσεων	Ποσοστό %
Αυτοαπασχολούμενοι	6.400	27,92%
1 – 10	15.266	66,61%
11 – 50	1.123	4,90%
51 – 100	105	0,45%
100 – 250	27	0,12%
ΣΥΝΟΛΟ	22.921	100%

Θα πρέπει να σημειώσουμε εδώ ότι αυτό το πολύ μεγάλο ποσοστό δεν είναι χαρακτηριστικό μόνο της ελληνικής πραγματικότητας, αντίστοιχα μεγάλα νούμερα υπάρχουν και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Το νομικό καθεστώς που διέπει τη λειτουργία των ΜΜΕ στη Θεσσαλονίκη είναι ο Ν.2516/1997, φιλοσοφία του είναι η απαγόρευση ίδρυσης και λειτουργίας βιομηχανικών – βιοτεχνιών στο πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης, πλην ορισμένων εξαιρέσεων για την κάλυψη άμεσων αναγκών εξυπηρέτησης της ζωής των κατοίκων της πόλης.

Ο στόχος είναι η προστασία του περιβάλλοντος, η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και η αποκέντρωση.

Σήμερα μεγάλο ποσοστό επιχειρήσεων λειτουργούν χωρίς άδεια, είτε γιατί απαγορεύεται η λειτουργία της δραστηριότητάς τους στη Θεσσαλονίκη, είτε γιατί είναι εγκατεστημένες σε χώρο με άλλη χρήση γης. Το γεγονός αυτό έχει επιπρόσθετα δημιουργήσει μηχανισμούς οικονομικής εκμετάλλευσης των επιχειρήσεων.

Επίσης στις περιοχές γενικής κατοικίας δεν επιτρέπεται η υπέρβαση των 15HP σε μηχανολογικό εξοπλισμό. Σε πολλούς κλάδους όμως, όπως τα συνεργεία, δεν νοείται σύγχρονος εξοπλισμός στα όρια αυτής της ιπποδύναμης. Οι απαγορεύσεις επέκτασης και εκσυγχρονισμού καθλώνουν τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων και την ανάπτυξή τους.

Οι θέσεις του ΒΕΘ για στήριξη της παραγωγικής βάσης σε καμιά περίπτωση δεν σημαίνει αυθαίρετη λειτουργία της μεταποίησης και κατάργηση κάθε περιορισμού στη λειτουργία τους.

Συγκεκριμένα προτείνουμε:

Επανακαθορισμό των επιτρεπομένων δραστηριοτήτων αφού ληφθούν υπόψη και εφαρμόζονται οι σύγχρονες τεχνολογικές δυνατότητες μέτρων αντιρρύπανσης. Πρέπει να αναγνωρισθεί ότι στη Θεσσαλονίκη λειτουργούν 23.000 βιοτεχνικές επιχειρήσεις παρά τις όποιες απαγορεύσεις, γιατί υπάρχει η οικονομική και κοινωνική δυναμική. Οι σύγχρονες αντιλήψεις της πολεοδομικής ανασυγκρότησης των πόλεων δεν υιοθετούν βίαιες παρεμβάσεις αλλά δημιουργία υποδομών και κινήτρων για την χωροθετική εξυγίανση.

Τα αρμόδια Υπουργεία, η τοπική Αυτοδιοίκηση και οι φορείς πρέπει να αντιμετωπίσουν σοβαρά το θέμα αυτό και να μην διαιωνίζεται μια κατάσταση που είναι σε βάρος των επιχειρήσεων, της οικονομίας αλλά και της λειτουργίας της πόλης μας.

Προϋποθέτει:

- Συνεργασία των αρμοδίων φορέων της πολιτείας και κάθε κλάδου χωριστά, παίρνοντας υπόψη την αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών, τις κοινωνικοοικονομικές συνιστώσες, τις παραμέτρους χωροθέτησης (χρήσης γης). Για τα μεγέθη των ελληνικών επιχειρήσεων οι περισσότεροι κλάδοι θα μπορούσαν χωρίς ουσιαστικό πρόβλημα να συνεχίσουν να λειτουργούν στην πόλη.
- Εκσυγχρονισμό της βιομηχανικής νομοθεσίας, ενιαίες διαδικασίες έκδοσης αδειών λειτουργίας, αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου, εξασφάλιση από αυθαίρετες καταγγελίες.
- Ουσιαστική αξιοποίηση των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των διαδικασιών έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.

Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και τις επιχειρήσεις, αφού έχουν καθοριστεί τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από αυτές παράλληλα με τα αντίστοιχα κίνητρα.

ΑΡΧΕΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στρατηγικός στόχος είναι να αντιμετωπιστούν επιτέλους τα προβλήματα εγκατάστασης και λειτουργίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη Θεσσαλονίκη, να προχωρήσουν στην ποιοτική ανάπτυξη, στην ορθολογική χρήση των πόρων, στην πρόληψη – πρόβλεψη και νέα κοινωνικοοικονομικά μοντέλα, δηλαδή στην ευρεία αποδοχή και επιδίωξη της βιώσιμης ανάπτυξης.

Μέσα για την επίτευξη των παραπάνω είναι:

- Αύξηση των επενδύσεων για βελτίωση της τεχνολογίας των παραγωγικών διαδικασιών, εξοικονόμηση ενεργειακών πόρων, εφαρμογή τεχνολογιών αντιρρύπανσης και ανακύκλωσης.
- Επιλογή παραγωγής προϊόντων με βελτιωμένη «φυσική παραγωγικότητα» δηλαδή προϊόντων με χαμηλότερη ένταση χρήσης πρώτων υλών.
- Προσανατολισμό σε παραγωγή προϊόντων μεγαλύτερης χρονικής διάρκειας ζωής, με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες επιδιόρθωσης και ελέγχου, που είναι δραστηριότητες κατ' εξοχήν εντάσεως εργασίας να γίνουν ελκυστικότερες.
- Δημιουργία δραστηριοτήτων επανεκμετάλλευσης και ανάπτυξης πρώτων και ενδιάμεσων υλών και εξαρτημάτων.

ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΜΜΕ

Η προώθηση των νέων τεχνολογιών στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που άλλωστε εκ των πραγμάτων πρέπει να εκσυγχρονισθούν, έχει ιδιαίτερη σημασία τόσο για τον παραγωγικό ιστό της πόλης όσο και για την ίδια τη λειτουργία της.

Με προϋπόθεση την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και επιβολή λήψης μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος μας για τη χωροθέτηση των μικρομεσαίων

επιχειρήσεων συνθέτουν απόπειρα οργανωμένης εγκατάστασής τους και επανακαθορισμό των χρήσεων γης.

Στις περιοχές γενικής κατοικίας λειτουργία μονάδων μη οχλουσών που μπορούν αρμονικά να συνυπάρξουν με την κατοικία και που κατά γενικό κανόνα η ύπαρξή τους είναι συνυφασμένη με τον συγκεκριμένο χώρο εγκατάστασής τους (π.χ. ένδυμα, υπόδημα, έπιπλο, συνεργεία, επιχειρήσεις για τους κλάδους τροφίμων κ.α.)

Μέσα στον ιστό της πόλης αύξηση των ζωνών επαγγελματικής εγκατάστασης, όπου μπορούν να εγκαθίστανται ΜΜΕ από κλάδους που η άμεση γειννίαση με την κατοικία, παρά τα όποια μέτρα, δημιουργεί προβλήματα. Οι ζώνες αυτές μπορούν να καθορίζονται στα πλαίσια πολιτικής τοπικών παρεμβάσεων ανάλογα με τους κλάδους και την πυκνότητά τους στον κάθε Δήμο.

Δημιουργία οργανωμένων Βιοτεχνικών Πάρκων για την περιβαλλοντική αναβάθμιση και αποσυμφόρηση συγκεκριμένων περιοχών από οχλούσες βιοτεχνικές δραστηριότητες όπως είναι τα χυτήρια κ.α..

Τα Βιοτεχνικά Πάρκα ανάλογα με την περίπτωση μπορεί να είναι κλαδικά ή τομεακά, έξω ή μέσα ή κοντά στην πόλη.

Τα Βιοτεχνικά Πάρκα, εφόσον έχουν σωστά ρυμοτομηθεί και οργανωθεί, σε σωστά επιλεγμένες θέσεις και με την κατάλληλη υποδομή δεν θα βοηθήσουν μόνο στη διατήρηση των περιβαλλοντικών και χωροταξικών ισορροπιών αλλά θα αποτελέσουν σοβαρό μοχλό οικονομικής ανάπτυξης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που θα ενταχθούν σ' αυτά, αλλά και για την ευρύτερη περιοχή.

ΜΜΕ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ζούμε την εποχή της παγκοσμιοποίησης. Τα οικονομικά σύνορα έχουν καταρρεύσει, οι προστατευτικές πολιτικές εγκαταλείπονται, οι αποστάσεις μειώνονται.

Νέα υλικά, νέα προϊόντα, νέες παραγωγικές διαδικασίες διαδέχονται η μια την άλλη με όλο και πιο γρήγορους ρυθμούς, δημιουργώντας σοβαρούς κινδύνους αλλά και μεγάλες ευκαιρίες για τις ΜΜΕ.

Ο ανταγωνισμός στο νέο περιβάλλον της παγκόσμιας αγοράς επιβάλλει ραγδαίες αναδιαρθρώσεις παντού.

Ο νομός Θεσσαλονίκης μπορεί να γίνει επίκεντρο της παραγωγικής αναδιάρθρωσης, της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας προϊόντων, πόλη – πύλη του διεθνούς εμπορίου και κέντρο επιτελικής διαχείρισης του πλέγματος των οικονομικών δραστηριοτήτων της περιοχής.

Άμεσος στόχος είναι να προσφερθούν χώροι σε βιομηχανίες – βιοτεχνίες υψηλής τεχνολογίας, σε χρηματιστηριακές υπηρεσίες, σε υπηρεσίες προς επιχειρήσεις, σε διεθνείς εταιρίες που αναζητούν τοπική βάση, σε νέες καταναλωτικές υπηρεσίες. Απώτερος στόχος είναι, μέσω της προσφοράς χώρων εγκατάστασης,

υποδομών και ύπαρξης αναβαθμισμένου δυναμικού, να συγκεντρωθούν νέες δυναμικές οικονομικές δραστηριότητες και να εκσυγχρονισθούν οι παλιές.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ

Ο σκληρότατος ανταγωνισμός που αντιμετωπίζει η χώρα μας με το τεράστιο αντίκτυπο στις ΜΜΕ είναι θέμα που χρήζει παρεμβάσεων σε διάφορους τομείς:

- Να αρθεί το αντικίνητρο της φορολόγησης κατά τη μεταβίβαση των ΜΜΕ και να εκσυγχρονισθεί το πλαίσιο λειτουργίας των συνεταιρισμών και των κοινοπραξιών.
- Να διευκολυνθεί η πρόσβαση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση με αποδέσμευση της διαδικασίας δανειοδότησης από τις εμπράγματα ασφάλειες.
- Να αρθεί ο αποκλεισμός από τα αναπτυξιακά κίνητρα των μικρών επενδύσεων κάτω από τα 45.000.000 δρχ. και να αντικατασταθεί από ένα πλαίσιο απλοποιημένων διαδικασιών υπαγωγής τους στις χρηματοδοτικές ενισχύσεις επενδύσεων.
- Η φορολόγηση των ΜΜΕ να γίνεται με βάση τα βιβλία του ΚΒΣ.
- Μείωση της γραφειοκρατίας με την κωδικοποίηση όλων των νόμων κάθε τομέα, μείωση των δικαιολογητικών ίδρυσης των ΜΜΕ.
- Δημιουργία παρατηρητηρίου για τις ΜΜΕ που θα εισηγείται και θα ελέγχει τις ασκούμενες πολιτικές.
- Να ενταχθούν οι ΜΜΕ στη νέα οικονομία με την ανάπτυξη των δικτύων και του ηλεκτρονικού εμπορίου.
- Να θεσμοθετηθεί ο απευθείας διάλογος τοπικής αυτοδιοίκησης και των εκπροσώπων των ΜΜΕ για τον καθορισμό ανταποδοτικών τελών.
- Να δοθεί προτεραιότητα στην επαγγελματική κατάρτιση των επιχειρηματιών.
- Να διευκολυνθεί η πρόσβαση των ΜΜΕ στις κρατικές προμήθειες.

Με εκτίμηση,

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΛΟΥΣΙΟΣ
Πρόεδρος